

УДК 338.48-44(23.0)(477.83)

Валентина Лабарткавааспірантка кафедри туризму,
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

ТЕМАТИЧНІ ШЛЯХИ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВІВЩИНИ

Територією передгірської та гірської частини Львівської області прокладено багато туристичних шляхів. Для зручності проходження, орієнтування на місцевості, а також для безпеки туристів ці шляхи ознаковують або відновлюють це знакування, яке було раніше. Станом на сьогодні є понад 40 ознакованих туристичних шляхів, які за складністю підходять для туристів різного рівня фізичної підготовки.

Серед туристів популярними є туристичні шляхи областей, які проходять унікальними ландшафтами та збереженим природним середовищем, але і мають історичну значущість.

На території передгірської та гірської частини Львівщини в часи Першої та Другої світових воєн велися запеклі бої Січових стрільців та загонів УПА з ворогами.

Одним із засобів збереження пам'яті про ці події є прокладання тематичних туристичних шляхів цією територією. Популярними серед туристів різного віку є такі туристичні шляхи: на г. Тетерівка, в урочище Розтока, на г. Менчіл, на г. Маківка.

Унікальний місцевий туристичний шлях № 5013 на г. Тетерівка (1148,7 м) (с. Нижня Рожанка – Тетерівка – с. Нижня Рожанка) має протяжність 8 км, перепад висот 540 м, рівень складності – легкий. Шлях розпочинається з с. Нижня Рожанка та пролягає гірським масивом, який проходить частинами Львівської та Івано-Франківської областей.

Під час Першої світової війни в лютому 1915 року відбувалися бої за г. Тетерівка між військами австро-німецької коаліції і частинами 8-ї армії генерала Брусилова. Місце було стратегічно важливим

об'єктом для військ австро-німецької коаліції та радянської армії, адже з її вершини відкривається чудовий вигляд на довколишні гори, завдяки чому можна було отримати контроль над довколишніми населеними пунктами, включно із селищем Славське. Під час запеклої боротьби укріплена вершина переходила з рук в руки, однак після контрнаступу австро-німецьких військ росіяни відступили, залишивши вбитих солдат непохованими. У 2000-х роках унаслідок пошуково-ексгумаційних досліджень, які провели члени товариства пошуку жертв війни «Пам'ять», на г. Тетерівка було виявлено останки військовослужбовців російської та австро-угорської армій. Урочисті перепоховання відбулися у 2006 та 2017 роках. У 2011 році РК «Львів-Леополіс» встановив на вершині дубовий хрест як символ пам'яті Українських Січових стрільців, які воювали в складі австро-німецької коаліції [2].

Ще одним таким тематичним місцевим туристичним шляхом є № 5014 «Розтока» – там, де живе свобода (с. Либохора – урочище Кляуз – урочище Розтока) має протяжність 3,5 км, перепад висот 600 м, рівень складності – легкий. Прокладений від с. Либохора до могили Михайла Блистіва (псевда «Остап» і «Карпатський орел») – районного провідника ОУН, полковника УПА, учасника бойових дій проти німецьких, мадярських та радянських окупантів. Загинув від рук НКВД 17 січня 1947 року в урочищі «Розтока» села Либохора.

Не менш цікавим та знаковим є туристичний шлях на гору Менчіл (1072 м) (сmt Славське – г. Менчіл – сmt Славське) протяжністю 8 км, перепад висот 585 м, рівень складності – легкий.

У 1915 році на горі Менчіл протягом 5 місяців тривали бої між російською та австрійською арміями. У роки німецько-фашистської окупації Славське було ареною боротьби проти німців. Тут діяли збройні формування УПА, а також партизанський загін Червоної армії під проводом М. І. Шукаєва. Після 1944 року, коли була встановлена радянська влада, продовжилася боротьба із загонами ОУН-УПА. З вершини гори Менчіл відкривається краєвид на відому своєю історією гору Маківку.

Найвідомішим із згаданих є тематичний туристичний шлях на гору Маківка (933 м) (сmt Славське (вул. І. Франка) – г. Клива – г. Маківка) протяжністю 17,1 км, перепад висот 634 м, рівень складності середній.

На вершині гори Маківка навесні 1915 року під час Першої світової війни на східному фронті між підрозділами австро-угорської

55-ї піхотної дивізії фон Фляйшнера (до складу якої входили 7 сотень 1-го та 2-го куренів Українських січових стрільців) та російськими військами 78-ї піхотної дивізії генерала Альфтана відбулися бої задля заволодіння горою Маківка для контролю над селом Козьова. У результаті запеклих боїв перемогу отримали Українські січові стрільці, незважаючи на нерівні бойові сили [2].

У 1998 році та на початку 1999 року цвинтар Січових стрільців було відбудовано – установлено 50 хрестів на могилах січовиків та один пам'ятник на честь тих, котрих ідентифікувати не вдалося, а в серпні 1999 року був відкритий меморіал-некрополь січових стрільців, які боролися й загинули там.

Тематичні шляхи активного туризму Львівщини заслуговують на увагу і є популярними, адже це не лише пересування переважно територією з унікальним ландшафтом та збереженим природним середовищем, а й відвідування місць пам'яті пов'язаних із визвольними подіями українського народу. До участі в проходженні таких тематичних туристичних шляхів, потрібно залучати молоде покоління, тим самим зміцнювати їхню фізичну форму та патріотичне виховання.

Ключові слова: активний туризм, Львівщина, туристичні шляхи, тематичні шляхи.

Список використаних джерел

1. Славська громада. Піші мандрівки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://slavska-gromada.gov.ua/pishohidni-shlyahi-11-42-03-09-07-2019/> (дата перегляду: 14.05.2021).
2. Худоба В. В. Проектування туристичних маршрутів на території НПП «Сколівські Бескиди» / В. В. Худоба, Л. О. Тимошенко, З. Р. Руминська // Географія та туризм : наук. зб. – Київ, 2016. – Вип. 36. – С. 93–101.